

Vogeltrek langs de Afsluitdijk in 2009

Net als in 2007 en 2008 zijn ook de telresultaten van 2009 weer in een verslagje verwerkt. Dit jaar werd er beduidend minder geteld. Dit had te maken met matige omstandigheden in het najaar en andere verplichtingen van ondergetekende.

Hieronder zal er per maand worden beschreven wat de hoogtepunten van 2009 waren.

Januari & Februari

In januari en februari is er niet geteld.

Maart

Gebruikelijk starten we in februari en in enkele jaren al in januari met tellen. In 2009 waren de omstandigheden in de weekenden niet bijster goed en konden we de eerste telling van het jaar pas op 7 maart noteren. Noemenswaardigheden leverde het niet op.

De drie daaropvolgende tellingen leverde naast enkele duizenden Spreeuwen en veel mist weinig spectaculairs op. Wel erg leuk was een passerende Parelduiker op de 5^e telochtend van het seizoen! Een dag voor deze waarneming werd een Parelduiker waargenomen op het IJsselmeer ter hoogte van de Dijkwielen. De langsvliegende vogel kwam vanaf het IJsselmeer, wellicht dezelfde vogel, maar we zullen het uiteraard nooit met zekerheid te weten komen.

Tegen het einde van de maand wordt de variatie in soorten wat groter en komen eerste zomergasten zoals zwaluwen en gele kwikstaarten weer terug. De 6^e en laatste telling van maart leverde op de 30^e 2 Wilde Zwanen en een Appelvink op als hoogtepunten.

12,75 uur geteld verdeeld over 7 dagen met in totaal 12426 vogels verdeeld over 65 soorten.

April

In april werd de telpost op maar liefst 17 dagen bemand. Waar de eerste vier tellingen weinig interessante feitjes opleverde was op 6 april de eerste goede trekdag voor onze telpost in 2009. Met maar liefst 68 soorten, waarbij een Casarca, 2 Grote Zee-eenden, 2 Kleine Plevieren welke hier erg schaars zijn en net als in maart een Appelvink de hoogtepunten vormden kon gesproken worden van een geslaagde dag.

De daaropvolgende teldag op 10 april werd eveneens een bijzondere ochtend met als nieuwe telpostsoort een fraaie zomerkleed Reuzenster! Verder blijft Ooievaar hier een zeldzame doortrekker en zijn soorten als Zwarte Wouw, Beflijster en Bonte Kraai altijd vermeldenswaardig. Tevens opvallend was de vroege Zwarte Stern die passeerde en het hoge aantal van ruim 150 Zanglijsters! Het dagtotaal eindigde met 78 soorten nog 10 hoger dan op de 6^e.

Op 12 april passeerde een Velduil en op de 13^e zat een vroege Tuinfluiter al zingend ter plaatse. De 15^e werd opnieuw een goede soort waargenomen, namelijk een Europese Kanarie. Deze soort zien we tegenwoordig ieder voorjaar wel eens langstrekken bij de telpost.

Dat exoten ook trekgedrag vertonen bleek op de 18^e toen twee adulte Zwarte Zwanen ver over de Waddenzee richting Noordoost trokken.

Terwijl voor heel Nederland de waargenomen Aasgier in polder Waard-Nieuwland op 25 april het spectaculairste was, beleefde ook de telpost geen slechte ochtend. Tijdens harde zuidoosten wind eind april kunnen we leuke steltlopertrek verwachten, wat deze dag ruim 200 Groenpootruiters en

Tureluurs en maar liefst 15 Witgatjes opleverde. Daarnaast vormde de 600 Dwegmeeuwen en een vrouwtje Grauwe Kiekendief de hoogtepunten. Helaas bleek dit meteen de laatste leuke dag van deze maand te zijn. Al met al is er veel geteld, maar viel het aantal goede dagen, en met name de aantallen Graspiepers erg tegen.

51,75 uur geteld verdeeld over 17 dagen met in totaal 50115 vogels verdeeld over 116 soorten.

Mei

Op 1 mei was het een Duinpieper die als eerste fraaie soort genoteerd kon worden. Met de 5^e Kleine Plevier van dit voorjaar beleven we een 'topjaar' voor deze soort.

Waar de 2^e telling op 4 mei weinig spectaculairs te bieden had leverde de 14^e een Visaren den 5 Temmincks Strandlopers op. Vooral deze laatste soort zien we zelden (1x1 langstrekend exemplaar) op trek. Het aantal van 750 Zwarte Sterns mag deze dag niet onopgemerkt blijven. Waarschijnlijk betreft dit een landelijk voorjaarsrecord voor deze soort!

9 uur geteld verdeeld over 3 dagen met in totaal 5437 vogels verdeeld over 61 soorten.

Juni

In Juni vindt weinig zichtbare trek plaats

Juli

Tijdens een stevige westenwind (5 bft) werd een poging gewaagd om wat langstreckende vogels waar te nemen. Veel noemenswaardigheden leverde dit niet op met in totaal 52 vogels verdeeld over 10 vogels in 1 uur tijd.

1 uur geteld verdeeld over 1 dag met in totaal 52 vogels verdeeld over 10 soorten.

Augustus

In augustus zien we doorgaands de eerste najaarstrek weer op gang komen. Dat de eerste telling op 1 (!!!) augustus direct een juveniele Purperreiger en 2 Geoorde Futen zouden opleveren hadden we alleen maar durven dromen. Verder was de trek minimaal, maar de aanwezigheid van 11 soorten dagvlinders is voor deze regio ook geen slechte score.

Eind augustus werd er nog tweemaal geteld te weten op 23 augustus met het opvallende aantal van meer dan 200 Tureluurs welke hoog richting zuidoost het IJsselmeer optrokken en op de 29^e. Op deze dag was de telpost lastig te bereiken omdat de complete omgeving was afgezet in verband met een bezoek van Koningin Beatrix aan de vloeddagen in Den Oever. Ondanks dat leverde de stevige westenwind (5 bft) toch een juveniele Jan-van-Gent op! Vermoedelijk een soort die nooit eerder in augustus in onze regio is waargenomen. Naast een over zee keilende Gierzwaluw en ruim 100 Kleine Mantelmeeuwen bracht deze dag verder weinig bijzonderheden.

4,5 geteld verdeeld over 3 dagen met in totaal 801 vogels verdeeld over 39 soorten.

September

Op de 1^e van de maand werd de spits afgebeten, echter zonder noemenswaardige dingen. Op de 4^e volgde de 2^e telling wat een juveniele Kleinste Jager opleverde tijdens een harde (7 bft) zuidwestenwind! In de nacht van 4 op 5 september draaide de wind naar west en bleef stevig doorwaaien. Voor een echt mooie najaarsdag met vele zesoorten hebben we meer een noordwestelijke wind nodig, maar toch gingen enkele tellers vol goede moed richting het bunkercomplex. Wanneer we voor zeetrek naar de telpost gaan bij een west/noordwestelijke wind zitten we altijd op een vaste bunker achter de bosschages. Op deze manier kunnen we vaak droog zitten en blijven de telescopen redelijk uit de wind, wat te goede komt aan het zicht.

Ondanks de weinige noordelijke stroming leverde het toch een fraaie lijst op, waarbij het aantal Kleine Mantelmeeuwen voor onze telpost met ruim 1500 zeer hoog lag. Deze soort zien we in het najaar altijd wel met enkele 100den, maar dergelijke aantallen hadden we nooit eerder gezien! Tevens werd het telpostrecord Zilverplevier aangescherpt van 279 naar 315. Naast deze mooie aantallen passeerden ook enkele leuke soorten zoals 4 Jan-van-Genten, een Paarse Strandloper, 2 adulte Middelste Jagers inclusief de 'lepels' aan de staart welke bij het zomerkleed horen, 8 Grote Jagers waarvan een groep van 4 (!!) en maar liefst 11 Dwergsterns, tevens een dik telpostrecord voor onze telpost.

De daaropvolgende dag werd er opnieuw geteld, waarbij de wind een stuk was afgenomen (4 bft). Dit leverde opnieuw een mooi aantal van 366 Kleine Mantelmeeuwen op. Andere leuke soorten voor onze telpost betroffen een Kleine Strandloper en 2 Krombekstrandlopers. Soorten waar je op afstand snel overheen kijkt en die we dan ook niet vaak op ons lijstje kunnen bijschrijven.

Tellingen op de 12^e, 14^e en 16^e van deze maand leverde weinig spectaculaire trekvogels op, al was wel de waarneming van 3 IJseenden op de Waddenzee erg fraai! Op 19 september passeerde een Grote Zilverreiger, een soort die vroeger zeer zeldzaam was in Nederland maar de afgelopen 10 jaar erg is toegenomen. De afgelopen jaren zien we ze jaarlijks met enkele voorbij vliegen. Minstens zo leuk was de onverwachtse Kleine Jager, een soort die we niet vaak zien bij een matige zuidoosten wind.

De laatste 3 tellingen van september leverde weinig vuurwerk op, al is een ter plaatse Bonte Vliegenvanger wel het vermelden waard.

33 uur geteld verdeeld over 11 dagen met in totaal 10553 vogels verdeeld over 94 soorten.

Oktober

Begin oktober stond er opnieuw een stevige westenwind. Op 2 oktober leverde dit nog een zeer teleurstellende telling op met nauwelijks vogels en een snel draaiende en afzwakkende wind. Voor de 4^e werd een stevige westnoordwestelijke (6 bft) voorspeld. Tijd om alle andere zaken aan de kant te schuiven en hopelijk op te gaan voor een goede zeetrekdag!

Het eerste uur beloofde weinig goeds en werd er vrijwel niets gezien, echter na anderhalf uur ineens een fraaie opleving met een Kleine en Middelste Jager, 4 (!!) Noordse Stormvogels en als klap op de vuurPIJL een Noordse Pijlstormvogel welke zo'n 10 minuten rond de kop van de Leidam rondjes vloog en zwom om uiteindelijk in noordelijke richting te verdwijnen. In totaal leverde deze dag maar liefst 8 Jan-van-Genten op en de lijst met jagers kwam uit op 3 Middelste, 5 Kleine en 3 Grote. Een vermoedelijke Alk ging als Alk/Zeekoet de boeken in en een Roodkeelduiker blijft altijd een leuke verschijning. De klapper volgende om 11.45 toen een Stormvogeltje zeer fraai passeerde op zo'n 100 meter afstand. De vogel kon zo'n 10 minuten gevolgd worden en alle kenmerken werden zeer fraai gezien door de 2 tellers. Het betekende het 17^e Stormvogeltje in 4 teljaren, een gemiddelde waar de meeste telposten alleen maar van kunnen watertanden.

Op de 8^e passeerde een mooi aantal van 633 Rotganzen de telpost en deze werden op de 12^e gevolgd door nog eens 512. De matige noordwestelijke wind leverde deze dag opnieuw een Jan-van-Gent, Middelste Jager en 2 Grote Jagers op. Het spectaculairste was de Vorkstaartmeeuw die zich voor de telpost in een groep Kokmeeuwen begaf.

De 13^e leverde enkel een langsvliegende IJsgors op maar de 14e bleek weer een fraaie dag te worden. Naast opnieuw een IJsgors en de zoveelste Grote Jager van dit najaar vormden een Bonte Kraai en maar liefst 6 (!!) Grote Zilverreigers de hoogtepunten. Normaal gesproken zien we nog geen 6 Grote Zilverreigers per jaar langstrekkend, ditmaal betrof het één groep! Verder vlogen de Veldleeuwerikken massaal door met ruim 3000 vogels waartussen tenminste 2 Boomleeuwerikken werden opgemerkt. Met 21000 Spreeuwen komt ook deze soort langzaam op gang.

Waar de 14e een topdag bleek, was het de 15e een stuk rustiger. Geen opmerkelijke waarnemingen werden gedaan. De 16^e was dat weer anders. Deze dag stond er opnieuw een harde noordwesten wind wat 2 Noordse Stormvogels, 2 Rosse Franjepoten, 3 Grote Jagers en 2 Vorkstaartmeeuwen opleverde. Voor onze begrippen scoorden we dit najaar toch aardige zeesoorten!

Op de 18^e werd nogmaals een langsvliegende IJsgors waargenomen en tevens passeerde een Sneeuwgorz. Ook leuk was dat de 2^e Kleine Strandloper van dit najaar werd opgemerkt.

De telling op 31 oktober leverde zoals gebruikelijk eind november veel soorten op. Onder goede omstandigheden kwam de teller op ruim 26000 vogels waarvan 90% Spreeuwen betroffen. Leuk was de 16^e Jan-van-Gent voor dit najaar en het telpost record van 90 Kleine Zwanen. Verder veel variatie, maar weinig opvallende zaken waarmee alweer een einde kwam aan oktober.

42,75 uur geteld verdeeld over 11 dagen met in totaal 88250 vogels verdeeld over 113 soorten.

November

Opvallend genoeg is er in november niet geteld.

December

Na enkele dagen met stevige doortrek van ganzen in Nederland wordt besloten om het er ook eens op te wagen op zondag de 13^e. De datum beloofde weinig goeds maar in een uur tijd passeerde een Parelduiker (alweer de 3^e dit jaar!) en een familie (2 adult + 6 (!!)) juvenielen) Wilde Zwanen wat een telpost record betekende. Zo'n 160 ganzen passeerde, maar het overgrote deel daarvan kon helaas niet gedetermineerd worden vanwege afstand.

Een week voor de kerst viel er in een groot deel van het land veel sneeuw waardoor en dan is de 'snowrush' en bekend fenomeen. Na één of enkele dagen met sneeuw en vorst zoeken veel vogels naar foerageergelegenheden. Zo zijn eenden hun open water kwijt en kunnen Kieviten vanwege de sneeuw niet meer bij hun voedsel. In heel Nederland werden opvallende aantallen Kleine Zwanen, Brandganzen en Veldleeuwerikken waargenomen welke richting zuid trokken. Op onze telpost kwamen we helaas niet aan een telling toe.

1 uur geteld verdeeld over 1 dag met in totaal 263 vogels verdeeld over 13 soorten.

Samenvatting

Met 2008 hebben we weer een prachtig teljaar achter ons liggen. Prachtige dagen met veel variatie werden afgewisseld met tegenvallende dagen waarop je je (bijna) stond te vervelen. Maar al met al blijft het een geweldige bezigheid en wie uren maakt, ziet de leukste dingen!

Het totaal aantal Spreeuwen in 2008 (147318) ligt opvallend laag ten opzichte van 2006 (554772) en 2007 (320299) met als gevolg dat het totaal aantal vogels in 2008 ook lager lag als in de voorgaande jaren. Als we echter kijken naar de jaartotalen en de Spreeuwen niet meetellen, zien we dat 2008 het beste jaar is van is vanaf het eerste moment dat we de tellingen digitaal vastleggen (2002).

In totaal werden in 2008 maar liefst 41 (2007: 50) telpostrecords verbroken en werden 3 (2007: 13) nieuwe telpostsoorten langstrekkend waargenomen.

Hierbij wil ik de tellers Robert Schouw en Leon Kelder bedanken voor de vele teluren die zij hebben gemaakt. Daarnaast wordt iedereen bedankt die één of enkele keren een bezoek heeft gebracht aan onze telpost.

155,75 uur geteld verdeeld over 53 dagen met in totaal 132897 vogels verdeeld over 165 soorten.